

11 באפריל 2010

חוזר לקוחות 3/2010 - שינויים בכללי ניהול תקין של רשם העמותות - מאמר שלישי בסדרה

רשם העמותות פרסם בחודש פברואר 2010 חוברת ניהול תקין חדשה הכוללת מספר שינויים מהחברת הקודמת שפורסמה בשנת 2005. החוברת החדשה התבססה על טיוטה שפורסמה בחודש אוגוסט 2009 ועל הערות הציבור לטיוטה ככל שהן התקבלו.

במסגרת סדרת מאמרים אנו מציגים את עיקרי השינויים והדגשים החדשים בחוברת החדשה:

1. **העברות של כספים/נכסים לתאגידים אחרים ללא תמורה** - בוצע שינוי בתנאי הראשון, שהיה בעבר, להעברת כספים/נכסים לתאגיד מלכ"רי אחר - ההעברת הכספים/הנכסים מתיישבת בפירוש עם נוסח המטרות המאושרות של העמותה. כמו כן, הוספו 2 תנאים חדשים: 1. העמותה תקיים פיקוח מהותי על השימוש בכספים/בנכסים בהתאם למטרת ההעברה. 2. לתאגיד אליו מועברים הכספים/הנכסים יש אישור ניהול תקין או אישור מקביל מאת הגורם המפקח עליו. יצוין, כי עמותות נתמכות יפעלו גם לפי כללי החשב הכללי ועמותות שיש להן אישור לפי סעיף 46 יפעלו לפי כללי רשות המיסים.
2. **הלוואות** - הוספו 3 תנאים למתן הלוואות על ידי העמותה לתאגיד אחר:
 - 2.1. התאגיד הלווה הינו תאגיד ללא מטרת רווח.
 - 2.2. הוועד שוכנע כי יש לעמותה הלווה יכולת לעמוד בהחזר ההלוואה במועדים שנקבעו.
 - 2.3. למיטב ידיעת הוועד ועל סמך נתונים שהוצגו לו אין ליקויים משמעותיים בהתנהלות העמותה הלווה.
3. **תרומות מישות מדינית זרה** - בהתאם לסעיף 36א לחוק העמותות, על עמותה, אשר מחזורה הכספי עולה על 300,000 ₪, לציין בדוח הכספי האם קיבלה תרומות מעל 20,000 ₪ מישות מדינית זרה. יש לציין בדוח הכספי את: זהות נותן התרומה, הסכום שהתקבל, מטרת התרומה או ייעודה והתנאים לתרומה, אם יש כאלה. יצוין, כי חלה חובה על העמותה לפרסם את המידע באתר האינטרנט שלה, ואם אין לה אתר אינטרנט, עליה להודיע על כך לרשם העמותות, אשר יפרסם את המידע באתר האינטרנט של משרד המשפטים. יודגש, כי לגבי תרומה מישות מדינית זרה אין זכות לעמותה לבקש חיסיון על שם התורם.
4. **רישום נכסי העמותה** - על חברי הוועד להקפיד על כך שכל זכויות העמותה, לרבות זכויות בנכסים לגביהם מתקיים רישום כדין, יהיו רשומים על שם העמותה.

לגבי רכב - עמותה רשאית לרכוש רכב לשימושה לצורך קידום מטרותיה. הרכב יירשם על שם העמותה בלבד. רכבים אשר נרשמו בעבר על שם גורם אחר - אין חובה להעביר את הרכב על שם העמותה כאשר הדבר עלול לגרום לירידת ערך משמעותית, אך חובה לשעבד את הרכב לטובת העמותה.

5. **שמירה על נכסי העמותה** - עמותה שבעלותה רכוש או נכס, בין אם ניתן כתרומה ובין אם נרכש על ידה, חייבת לשמור על הרכוש כראוי ולהפיק ממנו את מירב היתרונות שניתן להפיק ממנו. אם לעמותה יש כספים שאינם נדרשים באופן מידי לפעילותה השוטפת, עליה להשקיע אותם באופן סולידי.
6. **עמותה המתמנית כנאמן בהקדש ציבורי** - אם העמותה התמנתה כנאמן בהקדש, עליה לציין זאת בפירוט ולתת ביטוי נפרד לכך בדוח הכספי. יצוין, כי במקרה כזה, חלה חובה על העמותה לרשום את ההקדש ברשם ההקדשות.
7. **עסקאות בניגוד עניינים** -
- 7.1 בניגוד להוראות הקודמות, האוסרות באופן גורף ביצוע עסקאות עם גופים קשורים, קובעות ההוראות החדשות כי עמותה יכולה לבצע עסקאות עם צדדים קשורים, אך עליה להיזהר בביצוע עסקאות אלה כדי להימנע ככל הניתן מביצוע עסקאות בניגודי עניינים אסורים. במקרה שהעמותה מחליטה לבצע עסקה עם תאגיד קשור, עליה להחיל על עצמה תנאים מחמירים יותר מאשר בביצוע אותה עסקה עם תאגיד שאינו קשור.
- 7.2 בחוברת הקודמת נקבע, כי טרם העסקת עובד או קבלן עצמאי, ובהתחשב בתנאי ההתקשרות, סכומה ומהותה, על העמותה לתת הזדמנות למציעים להציע עצמם בתנאי שוק חופשיים. בחוברת החדשה, נוספה הבהרה כי, אין הכוונה לכך שהעמותה תהא מחויבת בקיום הליך מכרזי, אלא אם הדבר מתחייב מנסיבות העניין, מאופי העמותה ומאופי ההתקשרות.
- 7.3 נקבע כי לא יועסקו בעמותה קרובי משפחה של חברי ועדת הביקורת או הגוף המבקר. הכלל שקרובי המשפחה יהיו לא יותר מ- 10% מסך העובדים או שמשולם להם לא יותר מ- 10% מסך השכר חל אך ורק על חברי ועד.
8. **מיזוג עמותות** -
- 8.1 ביום 21.12.09 התקבל תיקון לחוק העמותות המאפשר ומסדיר לראשונה מיזוג בין שתי עמותות או יותר או בין עמותה למטרות ציבוריות, לבין חברה לתועלת הציבור. התיקון בא להיטיב עם עמותות שרוצות עקב קשיים כלכליים או מסיבות אחרות לאחד את הפעילות שלהן.
- 8.2 ככלל, המיזוג יתבצע לפי הוראות חוק החברות לעניין מיזוג, כאשר בחוק העמותות נכללות גם ההתאמות הנדרשות הנובעות מהאופי המיוחד של התאגידים המתמזגים וכן ההתאמות המיוחדות הנובעות מהמיזוג האפשרי בין סוגי תאגידים שונים - עמותה וחברה לתועלת הציבור. האסיפה הכללית נדרשת לאשר את המיזוג ברוב של 75% מהנוכחים והמצביעים, אלא אם נקבע רוב אחר לעניין זה בתקנון החברה או העמותה. בנוסף, המיזוג יהיה טעון אישור בית המשפט המחוזי לאחר שניתנה לרשם ההקדשות או לרשם העמותות, לפי העניין, הזדמנות להביע את עמדתו בהליך.
- 8.3 מומלץ, כי עמותה השוקלת להתמזג עם עמותה אחרת או עם חברה לתועלת הציבור תפנה לייעוץ מקצועי מתאים בקשר לכך.
9. **ביקורת עומק מטעם רשם העמותות** - צוין, כי כאשר עמותה נמצאת בעיצומה של ביקורת עומק, עליה להגיש את המסמכים שעליה להגיש מדי שנה לרשם העמותות ולא לרואה החשבון הבודק.

10. **תוכנית הבראה** - כאשר לעמותה גרעון כספי גדול עליה להכין תוכנית לחיסול הגרעון. נקבע, כי גרעון כספי גדול הוא גרעון העלול לסכן את המשך פעילות העמותה כעסק חי, לדוגמא אם הגרעון עולה על 50% מסך ההכנסות של העמותה לאותה שנה.

מאמר זה מסכם את סדרת המאמרים בנוגע לשינויים העיקריים בחוברת החדשה.

החוברת כוללת שינויים נוספים. ניתן להוריד את החוברת מאתר האינטרנט של רשם העמותות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה כפי שידרשו.

לידיעתכם ניתן להוריד את כל החוזרים הקודמים מאתר האינטרנט של המשרד: www.kacpa.co.il
תחת הלשונית: עמותות ומוסדות ציבור.